

D'unei solament pronom, ansin l'an decretat lo(s) corrector(s) dau *Jornalet*...

Veni de respondre per *Lo Jornalet* a una entrevista de Laurenç Revest que me pausèt quauquei questions generalas. <http://www.jornalet.com/entrevista/6291/la-garrollha-prevau-sus-leis-accions-e-lei-projectes-de-menar>

Tòrni legir mon tèxte sus lo site perque, segon l'adagi « *Cat escaudat crenta l'aiga fresca* », voliáu verificar que i ague pas agut de rectificacions indegudas de mon tèxte de la part dau corrector. Patiguèri talament d'aquò au mesadier *Aquò d'Aquí*, fin qu'a me faire endorsar d'asenadas complètas, que ara me mesfisi...

Siguem rassegurats : lo totalitarisme deis autoproclamats correctors d'occitan (òmes evidentament, jamai una femna se permetriá aquò) fonciona totjorn que la costuma de « rectificar » es totjorn ben viva ! Quina foguèt pas ma suspresa de veire mei « *d'unei* » transformats en « *cèrtei* » !! Mai d'autrei « rectificacions » totalament indegudas tanben. Aquesta arrogància dau corrector (que jamai me demandèt mon vejaire, pas mai que lo *d'Aquò d'Aquí*) s'ameritava un corrier que faguèri per denonciar aquel abús inadmissible. **Un corrector corregís lei fautas, ponch, mai a degun autre drech sus lo tèxte. A pas d'impausar sei tissas personalas lexicalas** (que pren evidentament per LA referéncia), e **avans de decretar que i a fauta, la mendra dei causas seriá de s'assegurar de la realitat de son afirmacion**. Mai vertat que sovent una cèrta cròia marcha amb una cèrta incompeténcia : coneisson pas lo dobte, leis incompetents, jamai, es en mai a aquò que se coneisson. Lo corrector respondèt anonimament (!!) e desdenhosament qu'èra la basa de la gramatica, que « *d'unei* » èra solament pronom, e que faliá emplegar « *cèrtei* » coma adjectiu... Son fan-club s'empreissèt de lo gratificar de sagetas montantas, coma de costuma...

Acostumada a legir tant e mai d'autors (çò que vesedoirement desfauta bravament au corrector sus-dich e a son fan-club), sortiguèri donc leis exemples següents de ma basa de donadas que tot legeire normau de nòstra literatura a rescontrat dins sa vida de legeire :

- **D'unes còps** me demandan ; dins **d'unas familhas** arriba que ; **D'unes vendemiaires** fasián (C. Laux, *La Coa de la Cabra*)
- **D'unes constitucionals** acabèron ; **D'unes vesins** la venon escotar (J. Bodon, *Catòia*)
- **D'unes buòus** avián d'amasses de poire ; Per estudiar **d'unes papièrs** vièlhs ; **D'unes fisèls** pus devocioses ; per designar **d'unas plaças** a la Comtessa ; **d'unas causas** las compreni d'un autre biais. (J. Bodon, *La Quimera*)

- **D'unes còps** que i a ; Se vegèt **d'unes jorns** (M. Rouquette, VP2)
- A **d'unes moments** m'investisson ; La fin **d'unes dieusses** (I. Rouquette, *Argerianas*)
- **D'unes badauds** fàsián remarcar ; çò que fasiá dire a **d'unas trochamandas** (J. F. Brun, *Setembralas*)
- **D'unes Escribas** se pensèron ; **D'unes gardas** partits per (Cantalausa, *La Bona Novèla*)
- A **d'unes sers** nos assemblàvan ; amb d'argent amai **d'unas favors** (E. Negre, *Contes de Gaulena*)
- **D'úni cors, d'úni bèsti** auran de colour (Dr Charles Arnoux, *Lou tèms e sa mesuro*) (sus <http://www.cieldoc.com/libre/integral/libr0967.pdf>)
- **D'úni mouvamen** d'equipage, **d'úni bastimen** èron en gardienage (Georges Martin, *Lou sabourdagè de la floto de Touloun*) (sus <http://www.cieldoc.com/libre/integral/libr0397.pdf>)
- coumo **d'ùnís amour**, ounte ia ges d'afecioun (C. Cairety, *De flour dins lou vènt*)
- se servon **d'úni taiadou** (J. D'Arbaud, *La Sòuvagino*)
- quand avètz vist **d'uni causas** (R. Lafont, *Li Maires d'Anguilas*) ; **d'unis òmes** li disián de messòrgas ; lo vòu greu **d'uni domaisèlas** (R. Lafont, *Vida de Joan Larsinhac*) ; dins vòstre desir **d'unei vams, d'unei trevanças** que vos menarián en Infern (R. Lafont, *Lo Decameronet*)
- Après **d'unei vacanças** ; saupicat, tot bèu just, **d'unei venas** trissadas ; I aguèt **d'unei moments** (J. I. Roier, *Les temps passats*)
- e mai **d'uni cisèus** dins Mistral. E mai sens aver lo meteis sens que çai-sus, mòstra encara un usatge coma adjectiu.

Arrèsti aici la colleccion deis exemples d'usatge de *d'unei/d'unes/d'unas*, pas solament coma pronom (usatge que trobam tanben en parallèl encò d'aquesteis autors e pas lo mendre *cèrtes/cèrtei*), tant en Lengadòc coma en Provença, tant en diacronia coma en sincronia e dins totei lei grafias : n'í a ben pron per mostrar l'inanitat dau dictat dau corrector. Mai que pesan leis autors Cristian Laux, Joan Bodon, Max Rouquette, Ives Rouquette, Cantalausa, Ernèst Negre, Robèrt Lafont, J. D'Arbaud, Joan Ives Royer, e ne'n passi, rapòrt a l'omniscient corrector ? Mens que ren, de tota evidéncia. Eu sap melhor que tot lo monde... Es ailàs pas lo premier còp que se passa...

N'i aguèsse qu'aquela de « rectificacions » ... Parli pas deis autrei que me foguèron impausadas dins mon esquina, tant indegudament qu'aquesta. *Lo nhac* que ven remplaçat *la nhaca* ? *Fonça* (es lengadocian, pas provençau) que ven remplaçar *fonsa* ?! *Ansin* qu'es remplaçat per una forma lengadociana ?! *País basc* eradicat au profiech de *Bascoat* (ai ren còtra *Bascoat* mai es pas a un corrector de me l'impausar, d'autant mai que trobam *País basc* e mai dins lo diccionari de catalan). Lo vèrbe *fau* eradicat au profiech de *cau* (lei dos s'emplegan en provençau, l'un es pas melhor que l'autre). **De quin drech donc aquestei rectificacions indegudas ? Son pas de fautas, en deguna manera.** Se lo corrector a jamai legit ò ausit *la nhaca*, se son nacionalisme li fa preferar *Bascoat*, s'a una preferéncia personala per *cau*, es son problèma, pas lo mieu. Mai lo corrector omniscient e arrogant a decretat que òc, faliá « redreïçar » segon son sicap... e son abséncia de competéncia (afortir sens aver analisat, dins l'escasença sens aver legit lo mendre autor, es una pròba d'incompeténcia). E bèu premier abséncia de professionalisme ò de respècte elementari d'un autor que, d'en pertot, **tot tèxte rectificat** (e non simplement corregit) **deu èstre somés a son autor per aprobacion finala.** Siáu segurament pas la soleta de patir d'aquò : un fum d'autors m'an ja fach part d'agressions identicas (òc, son d'agressions caracterizadas) que deguèron engolir ò que lei menèron a se batre per far levar lei causidas personalas d'un corrector, lo d'*Aquò d'Aquí* coma lo dau *Jornalet*.

Reverta lei tristes « redreïçaments rodanencs » tant descruidats e impausats per lo felibritge au sègle XIX ais autors non rodanencs, obligats de passar au dialècte rodanenc e a sa grafia reductritz (quiti a descarar totalament son parlar), si que non... escafats de publicacion ! Es çò qu'arribèt a Alexandre Langlade. Es çò que faguèt Mistral amb tant e mai d'autors lengadocians quora lei cita dins son diccionari : rectificuèt sei finalas en *a* escafadas au profiech dau *o*, entre autrei (cf. introduccion au *Diccionari ortografic* onte doni d'autreis exemples). Reverta lei cors publics de provençau rodanenc (encara a l'ora d'ara) en d'endrechs ont jamai s'es parlat rodanenc (a Mauguïou per exemple !). « Engoliretz aquò, bravei gens, e calatz-vos ! ». L'occitanisme refofa de correctors autoproclamats d'una regdor identica qu'esiti pas de qualificar de totalitària essent que son enfangats fins qu'au còu dins sa persuasion d'aver rason pertot, totjorn, au nom de sa set de poder sus la lenga, sus l'escrich, sus leis autors : tot téner dins seis arpas, sota lo pretèxte que *fau* donar a legir un tèxte normalizat. Siáu ben plaçada per saupre que *fau* una lenga normalizada, e que l'escrich occitan ven de mai en mai catastrofic : l'escriguèri dins lei responsas a l'entrevista. Mai aici s'agís de ges de biais d'aquò : se tracha d'abús de poder perpetrat en mai per mesconeissença de la lenga deguda a una abséncia notòria de lecturas, o direm jamai pron. Lei correctors foguèsson d'aglas e solament un pauquet tròp normalizaires, la causa passariá. Mai **quora se permeton de traficar lei tèxtes sens o dire ais autors, e qu'en mai s'enganan grevament,** impausan de formas lengadocianas a d'autors provençaus ò reciprocament, fa mai que passar l'òsca : **es inadmissible, çò**

que dison totei leis autors rectificats indegudament. Laurenç Revest se faguèt rectificar tanben (e totjorn a tòrt) son parlar mentonasc !! Danièla Julien, Lisa Gròs, se faguèron rectificadas per lo corrector d'*Aquò d'Aquí* qu'èu reescrivíá totalament d'unei frasas !! Es lo meteis que rectificuèt mon « plantas messicòlas = plantas associadas a la cultura dei cereals » en « plantas associadas a la cultura dei legums » !! Entre la manca tragica de lecturas dei uns e la manca tragica de sabers elementaris naturalistas dei autrei, siam polits !

Mai repotegatz e digatz que l'incompeténcia pòt pas aver lo poder, que faudriá envisatjar seriosament un rampèu a l'òrdre d'aquestei correctors omnipotents, que tripatolhar (e non simplement corregir) un autor dins son esquina es un mesprètz e una agression insuportables, ... siatz taxats d'agressius e de pretencióis e de mespresós e de ... !! Coma au sègle XIX a l'encòtra dei autors que se volián pas faire rodanizats de fòrça e qu'èran donc tractats « d'enemics antimistralencs »... Comportament classic : es l'agressor que se la jòga puei victima !